

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 99/23

Luxembourg, 15. junij 2023

Sodba Sodišča v zadevi C-520/21 | Bank M. (Posledice ničnosti pogodbe)

Pravo Unije ne nasprotuje temu, da v primeru razglasitve ničnosti pogodbe o hipotekarnem kreditu, ki vsebuje nepoštene pogoje, potrošniki od banke zahtevajo nadomestilo, ki presega vračilo plačanih mesečnih obrokov

Vendar pa nasprotuje temu, da banka uveljavlja podobne zahtevke zoper potrošnike

Potrošnik in njegova žena sta leta 2008 z banko Bank M. sklenila pogodbo o hipotekarnem kreditu. Posojilo je bilo vezano na švicarski frank (CHF), mesečne obroke kredita pa je bilo treba plačati v poljskih zlotih (PLN) po preračunu po prodajnem tečaju CHF v skladu s preglednico menjalnih tečajev tujih valut, ki jo je banka Bank M. uporabljala na dan plačila posameznega mesečnega obroka.

Ker je potrošnik menil, da so preračunske klavzule, ki določajo menjalni tečaj, nepoštene in da je zaradi njih ta pogodba v celoti neveljavna, je zoper banko Bank M. vložil tožbo pri okrajnem sodišču v Varšavi. Zahteval je plačilo zneska, ki ustreza polovici dobička, ki ga je ustvarila banka Bank M. v določenem obdobju z uporabo mesečnih obrokov posojila, plačanih v skladu s to pogodbo. Potrošnik je v utemeljitev svoje tožbe trdil, da je banka Bank M. prejela mesečne obroke brez vsakršne pravne podlage.

Poljsko sodišče Sodišče Evropske unije sprašuje, ali Direktiva o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah¹ ter načela učinkovitosti, pravne varnosti in sorazmernosti strankam pogodbe o hipotekarnem kreditu, ki je bila razglašena za nično, ker po odpravi nepoštenih pogojev ni mogla obstajati, dopuščajo, da zahtevajo nadomestilo, ki presega vračilo zneskov, nakazanih na podlagi te pogodbe, in plačilo zamudnih obresti po zakonski obrestni meri od datuma opomina.

Sodišče je v sodbi z današnjega dne ugotovilo, da **Direktiva ne ureja izrecno posledic neveljavnosti pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom po odpravi nepoštenih pogojev**. Te posledice morajo določiti države članice, pri čemer morajo biti **pravila, ki jih določijo v zvezi s tem, združljiva s pravom Unije**, zlasti pa s cilji, ki jim sledi ta direktiva. Sodišče je pojasnilo, da je ta združljivost odvisna od tega, ali ta pravila po eni strani omogočajo vzpostavitev pravnega in dejanskega položaja potrošnika, v katerem bi bil, če pogodba ne bi bila razglašena za neveljavno, in po drugi strani ne ogrožajo odvrčalnega učinka, ki mu sledi Direktiva.

Po mnenju Sodišča **se ne zdi, da** možnost potrošnika, da zoper banko uveljavlja terjatve, ki presegajo nadomestilo nakazanih mesečnih obrokov, **ogroža zgoraj navedene cilje**. Takšna možnost lahko zlasti prispeva k odvrčanju prodajalcev ali ponudnikov od vključitve nepoštenih pogojev v potrošniške pogodbe, ker bi vključitev takih pogojev, ki povzročijo ničnost teh pogodb, **lahko imela finančne posledice, ki presegajo vračilo zneskov, ki jih je plačal potrošnik, in po potrebi plačilo zamudnih obresti**. Vendar pa mora predložitveno sodišče ob upoštevanju vseh

¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288).

okolščin spora o glavni stvari presoditi, ali ugoditev takšnim zahtevkom potrošnika spoštuje načelo sorazmernosti.

Poleg tega **Direktiva nasprotuje temu, da lahko banka od potrošnika zahteva nadomestilo, ki presega vračilo izplačanega kapitala in plačilo zakonskih zamudnih obresti.** Sodišče meni, da bi priznanje takšne pravice prispevalo k odpravi odvrčalnega učinka na prodajalce ali ponudnike. Poleg tega bi bila ogrožena učinkovitost varstva, ki ga potrošnikom zagotavlja Direktiva, če bi bili slednji pri uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz te direktive, izpostavljeni tveganju, da bodo morali plačati tako nadomestilo. Taka razlaga **bi lahko privedla do položajev, v katerih bi bilo za potrošnika ugodneje, da nadaljuje izpolnjevanje pogodbe, ki vsebuje nepošten pogoj, kot pa da uresničuje pravice, ki jih ima na podlagi navedene direktive.**

Sodišče poudarja, da je v obravnavanem primeru morebitna razglasitev ničnosti pogodbe o hipotekarnem kreditu posledica tega, da je banka Bank M. v to pogodbo vključila nepoštene pogoje. Zato **ni mogoče sprejeti niti tega, da ima gospodarske koristi zaradi svojega nezakonitega ravnanja, niti tega, da ji je treba povrniti škodo, povzročeno s takim ravnanjem.**

Poleg tega Sodišče meni, da **trditev v zvezi s stabilnostjo finančnih trgov ni upoštevana v okviru razlage Direktive, katere namen je varstvo potrošnikov.** Poleg tega prodajalci ali ponudniki iz razloga ohranitve stabilnosti finančnih trgov ne morejo zaobiti ciljev, ki jim ta direktiva sledi. Namreč, **bančne ustanove morajo svoje dejavnosti organizirati v skladu s to direktivo.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jaroslaw Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

